

Memo

Aan : Gemeenteraad
Van : College van burgemeester en wethouders
CC : Griffie
Datum : 28 april 2015
Betreft : Doorontwikkeling repressieve organisatie brandweer (DRO), beantwoording vragen CDA nr. S-186, jaarrekening 2014 en begroting 2016 VGGM, Regionaal Risicoprofiel en Regionaal Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Doorontwikkeling Repressieve Organisatie

In het kader van de regionalisering van de brandweer is aan de directie van Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) gevraagd voorstellen uit te werken over de doorontwikkeling van de repressieve organisatie van de brandweer (DRO). In haar vergadering van 11 maart jl. heeft het Algemeen Bestuur van VGGM een voorgenomen (positief) besluit genomen met betrekking tot de beslispunten die aan het AB zijn voorgelegd. De punten waarover een voorgenomen besluit is genomen zijn o.a. 5 visiedocumenten, het brandweerrisicoprofiel en het dekkingsplan. Voorts heeft het AB een voorgenomen besluit genomen over de voorgelegde scenario's, verruiming van de normtijden en het gelijk stellen van 2 x een Tankautospuits (TS) met 4 personen aan een TS met 6 personen.

Alle documenten zijn toegankelijk via de link <http://www.vggm.nl/vggm/overvggm/bestuur/dro/beleidsplan/renc/begroting>.

Het AB heeft besloten dat vóór de definitieve besluitvorming (24 juni 2015), de burgemeester de mogelijkheid heeft om de raad te consulteren over het voorgenomen besluit. Tijdens het Ronde Tafelgesprek van 2 juni 2015 worden de voorstellen behandeld en heeft u de mogelijkheid uw zienswijzen kenbaar te maken.

Het voorstel DRO is gebaseerd op een groot aantal documenten en een grote diversiteit aan informatie. Om er voor te zorgen dat we goed voorbereid deel kunnen nemen aan de besluitvorming en uw raad goed kunnen informeren, hebben de burgemeesters van Lingewaard, Zevenaar en Overbetuwe besloten om een "second opinion" te vragen aan Antea Group. De notitie van dit adviesbureau is bijgevoegd.

Beantwoording vragen CDA nr. S-186

Door de CDA-fractie zijn i.v.m. de DRO schriftelijke vragen gesteld (S-186). Onze beantwoording vindt u terug in bijgevoegde memo. Hierbij merken wij op dat u de antwoorden later krijgt dan gebruikelijk. Dit komt o.a. omdat we daarmee gewacht hebben i.v.m. de hier boven genoemde second opinion.

Concept-jaarrekening 2014 en ontwerpbegroting 2015

Op 24 juni a.s. neemt het AB een besluit over de ontwerpbegroting 2016. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt u uitgenodigd uw zienswijzen naar voren te brengen bij het Dagelijks Bestuur van VGGM. De documenten zijn toegankelijk via de eerder genoemde link van VGGM.

Tijdens het Ronde Tafelgesprek van 2 juni 2015 worden de voorstellen behandeld en heeft u de mogelijkheid uw zienswijzen kenbaar te maken. Hoewel dit wettelijk niet vereist is heeft u dan ook de mogelijkheid uw zienswijzen uit te brengen over de conceptjaarrekening 2014.

Regionaal Risicoprofiel en Regionaal Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

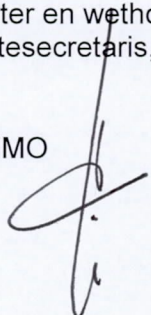
Eens per 4 jaar moet het AB van een veiligheidsregio een Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing vaststellen. Zo'n plan is gebaseerd op een geactualiseerd Regionaal Risicoprofiel. Beide documenten zijn te raadplegen via de eerder genoemde link van VGGM. Op grond van artikel 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's moet het bestuur van de veiligheidsregio het Regionaal Beleidsplan en Risicoprofiel vaststellen na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten. Wij verzoeken u om tijdens het Ronde Tafelgesprek van 2 juni 2015 uw wensen kenbaar te maken over het in het beleidsplan op te nemen beleid.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

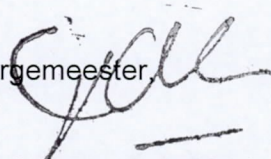
Burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Th. Hoex MMO

de burgemeester.

drs. A.S.F. van Asseldonk

Notitie

datum 12 februari 2015

aan Gemeente Lingewaard
Gemeente Overbetuwe
Gemeente Zevenaar

van Antea Group Govert Jongsma

kopie

nummer 400618 150083 – DO01

versie 02 Definitief

betreft **Second opinion beleidsstukken DRO Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden**

1. Inleiding

De gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en Zevenaar hebben een second opinion gevraagd op de beleidsstukken van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) in het kader van de 'Doorontwikkeling Repressieve Organisatie' (DRO) van de brandweer.

De second opinion omvat een analyse van de beleidsstukken en de voorstellen van de brandweer waarbij ons gevraagd wordt op basis van onze kennis en ervaringen met het onderwerp, en met andere veiligheidsregio's en gemeenten in het land, de voorstellen van de brandweer en de onderbouwing die ze daarvoor geeft te toetsen en waar aan de orde kanttekeningen of vragen te plaatsen.

In deze notitie worden eerst in de volgende paragraaf de algehele / overall bevindingen van het doornemen van de beleidsstukken van de VGGM gegeven. In de paragraaf daarna zijn aanbevelingen aan de gemeenten opgenomen. In de bijlage bij deze notitie zijn de bevindingen en opmerkingen per document opgenomen. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de in het kader van dit onderzoek beschouwde documenten.

De conceptversie van deze notitie is besproken met de ambtenaren openbare orde en veiligheid van de drie gemeenten en twee burgemeesters. De conceptversie is ook gedeeld en besproken met de VGGM. Op basis van de conceptversie en een aantal vragen die daarin werden gesteld heeft de VGGM aanvullende informatie aan de drie gemeenten aangeleverd en de gestelde vragen beantwoord. De extra aangeleverde documentatie, de antwoorden van de gestelde vragen en de bespreking van de conceptversie van de notitie is betrokken bij de voorliggende definitieve versie van de notitie.

2. Algehele / overall bevindingen

Hierna volgen de algehele bevindingen op basis van de beschouwde stukken en documenten. In meer detail zijn de bevindingen per document opgenomen in bijlage 1 bij deze notitie.

- De onderbouwing en uitwerking in de verschillende documenten (visies) zijn over het algemeen te volgen en bevatten voor zover wij kunnen zien geen grote fouten, foutieve aannames of voorstellen die geheel tegen de wettelijke kaders ingaan (zie wel de aandachtspunten hierna).

- De opkomsttijden van de eerste brandweervoertuig dat ter plaatse komt (eerste tankautospuut) zullen op basis van de voorstellen van het DRO niet anders zijn dan in de huidige situatie. Het voorstel is om alle huidige brandweerposten open te houden en op elke post een tankautospuut te stationeren.
- In het brandweerrisicoprofiel en zeker in het dekkingsplan verwacht je inzicht in de risico's, opkomsttijden en de te realiseren dekking per gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg en bijvoorbeeld de gemeenteraad zal vragen om lokaal inzicht. Brandweer Gelderland-Midden geeft dit inzicht in de documenten die naar het bestuur zijn gegaan niet¹. Getalsmatig wordt alleen een regionaal dekkingspercentage genoemd. Dit zegt niets over de (lokale) dekking en opkomsttijden per gemeente.
Wat betreft de te realiseren opkomsttijden geven de aangeleverde lijsten met aantallen adressen per gemeente enig inzicht. Voor een gedegen onderbouwing en lokaal inzicht is echter kaartmateriaal wenselijk. Dit biedt inzicht in de lokale dekkings situatie: waar welke opkomsttijden in de gemeente worden gerealiseerd/verwacht en waar overschrijdingen van de normtijden liggen. Op basis daarvan kan ook een besluit genomen worden om de dekkings situatie wel of niet te accepteren als voldoende of verantwoord. De afzonderlijke gemeenten hebben nu geen goed inzicht in de opkomsttijden die gerealiseerd kunnen worden, waar tekorten liggen en wat de mate van dekking is. Dit is anders dan hoe andere veiligheidsregio's hun opkomsttijden en dekking presenteren aan de gemeenten binnen de regio.
- In de notitie van de directeur brandweer is de volgende zinsnede opgenomen:
'Uitgangspunt hierbij is dat Brandweer Gelderland-Midden wil voldoen aan wettelijke kaders en dat we verantwoorde brandweezorg willen leveren binnen de regio'.
In de notitie en de bijbehorende beleidsstukken worden vervolgens voorstellen gedaan om af te wijken van de wet. Dit dient bestuurlijk te worden vastgesteld.
- Met het vaststellen van deze documenten worden de volgende afwijkingen van de wet vastgesteld:
 - Het uitgaan van een opkomsttijd van 8 minuten voor de 1^e tankautospuut (in plaats van de opkomsttijdnormen voor de 1^e tankautospuut van 5 en 6 minuten voor bepaalde objecten).
 - Het uitgaan van een opkomsttijd voor het redvoertuig van 15 minuten als streeftijd (in plaats van dezelfde tijd als de eerste tankautospuut bij de objecten waar deze noodzakelijk is).
 - Het uitrukken met een andere bezetting van de tankautospuut dan 6 personen (vraaggericht uitrukken), dus met 2, 4, of meer dan 6 personen)
 - Het gaan uitrukken met vier personen indien een post niet binnen een acceptabele uitruktijd met zes personen kan uitrukken, aangevuld met een TS6 of zelfs een 2^e TS4 van een buurkazerne. NB. dit dus ook naar een maatgevend incident (bijvoorbeeld een brand in een gebouw).
- We begrijpen dat momenteel als bij bepaalde posten, mede vanwege bezettingsproblemen, reeds wordt uitgerukt met een verminderde voertuigbezetting, zonder dat daarover een bestuurlijk besluit is genomen.
- Aandachtspunten voor het gaan uitrukken met een verminderde bezetting van het brandweervoertuig (TS4 of TS2) zijn de aangepaste werkmethoden, procedures en de opleiding en oefening van het brandweerpersoneel voor het optreden met die bezetting. Deze aangepaste werkmethoden en les- en leerstof zijn er nog niet en worden in de implementatiefase ontwikkeld. De werkmethoden zullen worden gebaseerd op een risicoinventarisatie- en evaluatie (RI&E) die wordt opgesteld en nog moet worden vastgesteld.
- Aan het nakomen / narijden van brandweerpersoneel naar de incidentlocatie zoals Brandweer Gelderland-Midden voorstelt zitten risico's. Deze personen kunnen zonder leiding en coördinatie (zonder bevelvoerder) naar het incident gaan en zich daar bij de reeds ingezette brandweerploeg voegen. De reeds aanwezige bevelvoerder krijgt dan tijdens de inzet van zijn brandweerploeg extra personeel dat zich aandient en onder zijn leiding ingezet gaat worden. Vooral om de reden van de motivatie van vrijwilliger stelt de VGGM toch voor het narijden/nakomen toe te staan.

¹ Inmiddels is het kaartmateriaal behorend bij het brandweerrisicoprofiel door de VGGM op verzoek van de gemeenten toegezonden.

- Er zijn op dit moment nog geen afspraken of voorwaarden voor het nakomen/narijden aanwezig. De VGGM wil deze in de implementatiefase opstellen, mede op basis van de risicoinventarisatie- en evaluatie (RI&E). De landelijke standaardprocedure bij het benodigd zijn van meer personeel is dat opschaling plaats vindt in standaard afgesproken eenheden (alarmeren van een extra tankautospuiter) met zijn eigen bevelvoerder voor de aansturing en indien nodig een officier van dienst voor de overkoepelende aansturing.
- Wat betreft de spreiding van hulpverleningsvoertuigen: een hulpverleningsvoertuig treedt op als aanvulling op een tankautospuiter bij grotere en gecompliceerdere ongevallen met beknelling. Een ongeval met beknelling van bijvoorbeeld een personenauto kan met het gereedschap en de manschappen op de tankautospuiter worden opgelost. Op de verlenging van de A15 naar de A12 zal conform de opkomsttijdberekeningen van de VGGM een hulpverleningsvoertuig indien noodzakelijk bij een incident ongeveer 10 minuten na een tankautospuiter ter plaatse zijn in een opkomsttijd van niet boven de 15 minuten. Dit is een verantwoorde dekking voor de opkomsttijd van een hulpverleningsvoertuig.
- Wat betreft de spreiding van redvoertuigen (hoogwerkers/ladderwagens) verandert er in de laatste voorstellen van de VGGM niets ten opzichte van de huidige situatie. Voor de gemeente Overbetuwe blijven de redvoertuigen van Doorwerth en Arnhem Zuid beschikbaar met dezelfde opkomsttijden als in de huidige situatie. In de spreiding van redvoertuigen is eventueel een betere dekking te realiseren door het redvoertuig van Arnhem-Zuid te verplaatsen naar bijvoorbeeld de post Bemmelen. Dit mede om de reden dat we hebben begrepen dat het redvoertuig van Arnhem-Zuid nagenoeg niet wordt ingezet bij een maatgevend incident in Arnhem zelf en vooral dient als reservevoertuig voor Arnhem en voor de inzet in buurgemeenten (Overbetuwe en Lingewaard). Bij een plaatsing van het redvoertuig in bijvoorbeeld Bemmelen zijn kortere opkomsttijden te realiseren in Overbetuwe en Lingewaard. Daarnaast is het voertuig uiteraard altijd beschikbaar om ook ingezet te worden in Arnhem indien noodzakelijk (net als de overige redvoertuigen in de regio).

3. Aanbevelingen

Op basis van de hiervoor genoemde bevindingen, die uitgebreider en per document zijn opgenomen in de navolgende bijlage, komen we tot de volgende aanbevelingen:

- Vraag als gemeenten om kaartmateriaal van de berekende opkomsttijden van de tankautosputters. Dit om lokaal inzicht te krijgen in de opkomsttijden en op welke plekken in de gemeente de normopkomsttijden niet worden gehaald.
- Neem als bestuur een expliciet besluit over de afwijkingen van de wet. Dit geldt voor het afwijken van de normopkomsttijden (eerste tankautospuiter en redvoertuig) en het afwijken van de standaardvoertuigbezetting (vraaggericht uitrukken maar ook het uitrukken met een TS4 bij onderbezetting (aangevuld door 2^e TS6 of TS4).
- Zorg bij het besluit voor het uitrukken met een verminderde voertuigbezetting voor de veiligheid van het brandweerpersoneel. Dit kan door het vastleggen van voorwaarden die worden uitgewerkt in duidelijke procedures en afspraken, aangepaste opleiding en oefening gebaseerd op een (warme) Risico-inventarisatie en Evaluatie.
- We bevelen aan om het nakomen/narijden van brandweerpersoneel naar de incidentlocatie (zonder bevelvoerder) om zich bij reeds ingezette brandweerploeg te voegen niet toe te staan. Hier zijn grote risico's aan gebonden.

Bijlage 1 Bevindingen per document

Brandweerrisicoprofiel

- Op basis van de beschrijving in het document lijkt het brandweerrisicoprofiel te bestaan uit de juiste componenten voor het inzichtelijk maken van de brandweerrisico's:
 - o gegevens over de aard, locatie en de aantallen gebouwen (Basisadministratie Adressen en Gebouwen, BAG);
 - o gebouwen met een specifieke relevante gebruiksfunctie (gevaarlijke stoffen, meerdere personen aanwezig, niet-zelfredzamen) (uit registratiesysteem Firstwatch);
 - o Incidentgegevens over het daadwerkelijk voorgekomen incidenten in de afgelopen zes jaren (branden en hulpverleningen)
 - o Topografische gegevens over natuurgebieden, weg- water- en spoorwegen
- Wat bij de rapportage die aan het bestuur is gezonden mist is het kaartmateriaal waar een en ander visueel in beeld is gebracht. Het gaat dan om de spreiding van de objecten en de spreiding van de incidenten. De gemeente gaf aan ook niet over het kaartmateriaal te beschikken. Voor een juiste beoordeling van de spreiding van de risico's is inzicht in het kaartmateriaal nodig. Dit kaartmateriaal is in tweede instantie aan de drie gemeenten aangeleverd.
- Voor Lingewaard / Zevenaar zijn de volgende zinsneden in het brandweerrisicoprofiel relevant:
'Allereerst gaat de A15 vanaf Bemmel doorgetrokken worden naar de A12 tussen Zevenaar en Duiven. Consequentie van deze ontwikkeling is enerzijds het verleggen van risico's op ongevallen van de A325/Pelijroute naar de A15; anderzijds wordt de bereikbaarheid qua hulpverlening tussen de Betuwe en de Liemers aanzienlijk verbeterd' (pagina 6-13)
'Het is logisch om voor de plaatsing van de HV's nadrukkelijk te kijken naar de snelwegen en in het bijzonder de knooppunten. Dit omdat hier de meeste ongevallen plaatsvinden, maar ook omdat dit de meeste 'uitvalswegen' biedt naar snelwegen en naar het onderliggen wegennet' (pagina 9-13).
In het brandweerrisicoprofiel wordt de verlenging van de A15 dus reeds genoemd als mogelijke risicolocatie voor de toekomst.

Visie 'basisbrandweezorg'

- Als ambitie worden in het document de volgende zogenaamde dekkingspercentages genoemd om na te streven:
 - De brandweer in 70% van alle prio 1 meldingen voor brand in woning/woongebouw binnen 8 minuten ter plaatse kan zijn;
 - De brandweer in 90% van alle prio 1 meldingen voor brand in woning/woongebouw binnen 10 minuten ter plaatse kan zijn;
 - In de resterende 10% de maximale opkomsttijd van 18 minuten niet wordt overschreden (pagina 13-22).
- De genoemde percentages gelden op de schaal van de gehele veiligheidsregio. Dit geeft geen goed beeld van de lokale dekkingssituatie. Als 70% van alle prio 1 meldingen in bijvoorbeeld twee gemeenten plaatsvinden (Arnhem en Ede) dan kan bij het goed regelen van de brandweezorg daar al aan het eerste ambitieniveau worden voldaan en hoeft in de overige gemeenten pas aan het tweede ambitieniveau te worden voldaan. Dit leidt dan tot een onevenwichtige spreiding van de brandweezorg.
- De schaal van de gemeente is een betere schaal om de beoordeling van de opkomsttijden op te doen. Elke gemeente heeft daarbij het recht te weten in welke mate de brandweer de opkomsttijden kan realiseren: de gemeente is volgens de wet verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg.

De gerealiseerde dekkinggraad op basis van de daadwerkelijke opkomsttijden wordt ook voor de gehele regio genoemd (59%) en ook de theoretische berekende dekkingpercentages in het dekkingplan: 50% binnen de normtijden en 82% binnen de normtijden plus 2 minuten (pagina 6-22).

Ook hier is inzicht per gemeente noodzakelijk om tot een goede beoordeling van de dekkingkwaliteit per gemeente te kunnen komen: een dekkingpercentage op regioniveau zegt in deze zin niets.

Daarnaast is inzicht in de opkomsttijden en de locatie van de overschrijdingen van de normtijden nodig om tot een gefundeerde beoordeling van de dekking te kunnen komen. De VGGM heeft inmiddels de percentages van de drie gemeente aangeleverd.

- Op pagina 12-22 en 13-22 wordt onderbouwd waarom brandweer Gelderland-Midden wil afwijken van de opkomsttijdnormen voor de 1^e tankautospuiter van 5 en 6 minuten en uit wil gaan van een opkomsttijd van 8 minuten voor de 1^e TS.
De voetnoot op pagina 12-22 is daarbij terecht: de opkomsteis van 5 minuten voor wonen boven winkels is inderdaad bedoeld voor oude woningen boven winkels waarbij tussen woning en winkel een slechte preventieve scheiding was en geen alternatieve vluchtroute dan door de winkel.
Het is echter voor het bestuur wel goed te beseffen dat met het vaststellen van dit document de veiligheidsregio gaat afwijken van de wettelijke opkomsttijdnormen. Het bestuur heeft deze vrijheid, echter wel onderbouwd en gemotiveerd en niet 'generiek', maar locatie-/gebiedspecifiek.
Wat de bedoeling van de minister is, is dat de te realiseren opkomsttijden aan de wettelijke norm van 5- en 6-minuten wordt getoetst, dat inzichtelijk wordt welke opkomsttijd wordt gerealiseerd en dat daarna wordt gemotiveerd waarom van de 5- en 6-minutennorm wordt afgeweken. Dit zou echter leiden tot eenzelfde motivatie bij elk specifiek 5/6-minuten object. Op de manier die de brandweer Gelderland-Midden kiest, motiveren ze op voorhand waarom een opkomsttijdnorm van 5- en 6-minuten willen afwijken en stellen op een normtijd van 8 minuten.
- In het dekkingsplan wordt wel de opkomsttijdnorm van 10 minuten voor bepaalde gebruiksfuncties aangehouden (naast de 8-minuten norm)
- Brandweer Gelderland-Midden kiest ervoor om geen tweede tankautospuiter te stationeren op een post, behalve op de posten Arnhem-noord en Ede-centrum en daarnaast behalve als 'reserve-tankautospuiter' (niet direct inzetbaar) op acht andere posten. Bij bepaalde objecttypen of gebieden (bijvoorbeeld een oude binnenstad) is de directe inzet van een 2^e TS echter wel soms noodzakelijk. Deze worden genoemd op pagina 14-22. Voor een gefundeerde afweging of op een bepaalde post wel of niet een eigen tweede tankautospuiter gewenst is, is op basis van het brandrisicoprofiel inzicht nodig naar de spreiding van de objecten/gebieden waar de directe inzet van een 2^e TS nodig is en is inzicht nodig in de opkomsttijden van de tweede TS die buurposten kunnen realiseren. Op basis daarvan kan worden gekozen of dit acceptabel is, of dat in een post een eigen tweede voertuig noodzakelijk wordt geacht.
Uit de beantwoording van vragen vanuit de posten/clusters blijkt overigens (als we het goed begrijpen) dat de reserve-tankautospuiter wel ingezet kunnen worden als ze paraat zijn. In feite fungeren ze dus als ze aanwezig zijn als tweede tankautospuiter op de betreffende post, maar kunnen ook ingezet worden als reservevoertuig indien nodig op een andere post.
- Terecht staat de volgende zin over de opkomsttijden van een redvoertuig opgenomen in het document:
'De opkomsttijd voor een RV (redvoertuig) is niet opgenomen in de wet, tenzij bestuurlijk wordt vastgesteld voor welke objecten de inzet van een RV altijd noodzakelijk is. Dan geldt bij deze objecten voor een RV dezelfde opkomsttijd als voor de 1^e TS (tankautospuiter)' (pagina 4-22) en voetnoot op pagina 17-22.
Op pagina 17-22 worden zes objecttypen/gebruiksfuncties² genoemd waarbij de directe alarmering van een redvoertuig wenselijk is. Dit zijn vooral de objecten met een 5- en 6-minutennorm, zie de aangeleverde kaarten van het brandweerrisicoprofiel.
De term 'wenselijk' wordt hier gebruikt in plaats van de term 'noodzakelijk' om niet te hoeven te voldoen aan het gestelde in de wet, dit wordt toegelicht in de voetnoot op die pagina.
Door niet het bestuur vast te laten stellen dat bij de zes genoemde gebruiksfuncties de inzet van een redvoertuig noodzakelijk is, maar deze als wenselijk te typeren hoeft het redvoertuig niet te voldoen aan de kortere opkomsttijdnormen van een 1^e tankautospuiter (6, 8 of 10 minuten), maar neemt de VGGM de vrijheid de opkomsttijdnorm voor een redvoertuig van 15 minuten te hanteren: ook bij de objecten waar de directe

² Dit betreft: winkelfunctie met gesloten constructie, wonen boven winkel, gebouw met celfunctie, portiekwoningen en -flats, wonen voor verminderd zelfredzaam, oude 'binnenstad' gebieden.

inzet van een redvoertuig gewenst (lees noodzakelijk) is. Het is daarnaast niet inzichtelijk welke opkomsttijden met de voorgestelde spreiding van redvoertuigen wordt gerealiseerd.

- Terecht wordt over hulpverleningsvoertuigen gesteld dat deze aanvullend is op de taak van de 1^e TS. Met de bepakking van een tankautospuut kan worden opgetreden bij ongevallen met beknelling. Een HV is aanvullend voor het optreden bij complexere / zwaardere incidenten (vrachtwagens, spoor, et cetera). Een opkomsttijdnorm van 15 minuten is daarbij een gangbare normtijd om de spreiding op te baseren.

Rapportage dekkingsplan

- In het rapport wordt bij de uitwerking verwezen naar de bijlagen voor het kaartmateriaal. In de beschikbaar gestelde stukken (deze stukken zijn ook aan het bestuur beschikbaar geteld) missen echter de bijlagen en daarmee de grafische weergave van de opkomsttijden, dekkingsgebieden en locaties met overschrijdingen van de normopkomsttijden.
- In het dekkingsplan verwacht je inzicht in de opkomsttijden en daarmee de te realiseren dekking per gemeente (bijvoorbeeld in een dekkingspercentage). Brandweer Gelderland-Midden geeft dit inzicht nu niet in de rapportage. In de in tweede instantie aangeleverde stukken is getalsmatig veel informatie over de opkomsttijden van tankautosputen beschikbaar. Voor een goed lokaal inzicht is kaartmateriaal van de te realiseren opkomsttijden gewenst.

Visie specialistische taken

- De medische ondersteuning die de brandweer in Gelderland-Midden levert is officieel geen wettelijke brandweertak. Het betreft de taken First Responder Brandweer (FRB) en Medische ondersteuning Brandweer (MOB). Mits het past binnen de financiering (eigenlijk ambulancetaak) en het niet een te hoge belasting voor de vrijwilligers is, is het uiteraard een goede vorm van hulpverlening aan de burger.

Visie paraatheid

- Brandweer Gelderland Midden stelt in dit document dat bij een prio1 brandmelding een tankautospuut met een bezetting van zes personen (TS6) uitrukt. Dit is conform de wet en conform de landelijke norm voor een maatgevend incident.
- Op pagina 13-16 wordt echter genoemd:
Posten die op basis van cijfers van de afgelopen 5 jaar een langere uitruktijd hebben dan 5 minuten, worden aangemerkt als TS4-post om een aanvaardbare opkomsttijd te realiseren. Dit betekent dat bij een maatgevend incident meteen een volgende TS volgens de KVT wordt gealarmeerd.
Vervolgens worden de posten genoemd die het betreft, waaronder Elst en Zetten (overdag) en Zevenaar (nacht).
Bovenstaande zinsnede houdt in dat de betreffende posten met vier personen mogen uitrukken (ook naar een maatgevend incident) aangevuld door de volgende TS volgens de kazerne volgorde tabel.
Een uitruk met vier personen is een afwijking van de wet, iets wat bestuurlijk vastgesteld moet worden en dient te voldoen aan bepaalde voorwaarden. Het is ook een afwijking van de eigen beleidslijn van de brandweer Gelderland-Midden, dat bij een prio1 brandmelding een TS6 uitrukt.
- In de visie 'uitruk op maat' en de oplegnotitie van de directeur brandweer wordt genoemd dat bij posten die niet binnen een acceptabele uitruktijd kunnen uitrukken inderdaad die posten met een TS4 kunnen uitrukken en dat de aanvullende tankautospuut geen TS6 is, maar ook een TS4 kan zijn (uitrukken met twee maal een tankautospuut met vier personen die op de incidentlocatie samen een volwaardige bezetting vormen). Dit kan een goede oplossing zijn, maar is nadrukkelijk een afwijking van de wet en een afwijking van wat de brandweer zelf als beleidslijn voorstelt voor prio1 brandmeldingen. Terecht wordt gesteld dat het bestuur dit dient vast te stellen.
- Daarbij is het van belang te weten welke taken de 'onderbezette' eerste eenheid (eerst aankomende TS4) wel en niet kan uitvoeren. Welke afspraken en procedures zijn hierover gemaakt?

- Op pagina 11-16 wordt in het omkaderde deel het nakomen van personeel benoemd:

'Feit is dat bij het vrije instroom principe regelmatig meer mensen opkomen dan de benodigde mensen voor één TS. Zij zijn gemotiveerd om mee uit te rukken en zijn zo snel mogelijk naar de kazerne gekomen. Het feit dat mensen (regelmatig) teleurgesteld moeten worden omdat zij niet mee kunnen op de uitruk is een nadelig effect van het vrije instroomprincipe. Voor hun motivatie en betrokkenheid bij het korps en zichtbaarheid in de gemeenschap, worden zij in de gelegenheid gesteld om, onder strikte voorwaarden, met een brandweervoertuig en in uitrukpak ter plaatse te gaan. Zo nodig kunnen zij ondersteuning bieden bij het incident door collega's af te lossen (collega's die eigenlijk niet van hun werk weg kunnen of thuis nodig zijn maar toch zo snel mogelijk ter plekke wilden zijn om hulp te verlenen). Daarnaast kunnen zij actief meedoen aan de evaluatie. Voor de mensen werkt het motiverend wanneer zij op deze manier de uitruk toch mee kunnen beleven. Hiervoor zijn nadere voorwaarden geformuleerd met betrekking tot veiligheid en professionaliteit. Wanneer extra mensen nodig zijn bij een incident valt dit onder "uitruk op maat". In de Visie "Uitruk op maat" die ook onderdeel uitmaakt van het project DRO, komt dit punt nader aan de orde'.

Het is van het grootste belang te weten wat de nadere voorwaarden zijn die zijn geformuleerd. Op dit moment zijn deze nog niet geformuleerd, dit gebeurt in de implementatiefase van het DRO. Feit is dat deze personen ongeorganiseerd en zonder leiding en coördinatie (zonder bevelvoerder) naar het incident gaan en zich daar bij de reeds ingezette brandweerploeg voegen. De reeds aanwezige bevelvoerder krijgt dan tijdens de inzet van zijn brandweerploeg extra personeel dat zich aandient en onder zijn leiding ingezet gaat worden. Bij een ongeval in Harderwijk in 1998 zijn twee brandweerlieden om het leven gekomen. Beide waren zonder de kennis van de bevelvoerder ingezette nagekomen brandweerlieden. In het onderzoeksrapport van die brand wordt nadrukkelijk gewezen op de span of control van de bevelvoerder en het zonder leiding van de bevelvoerder inzetten van brandweerpersoneel.

De span of control van een bevelvoerder ligt normaal gesproken op circa 8 man (een tankautospuiter en een aanvullend voertuig zoals een redvoertuig of hulpverleningsvoertuig). Zijn meer mensen nodig bij een incident dan is de landelijke standaardprocedure dat de opschaling plaats vindt in standaard afgesproken eenheden (alarmeren van een extra tankautospuiter) met zijn eigen bevelvoerder voor de aansturing en indien nodig een officier van dienst voor de overkoepelende aansturing. Dit om het ongecontroleerd inzetten van brandweerpersoneel te voorkomen.

Visie uitruk op maat

- In het Besluit veiligheidsregio's (behorend bij de wet) is de standaardbezetting van een brandweervoertuig vastgelegd (6 personen, waarvan 1 bevelvoerder en 1 chauffeur/pompbediener). Het is juist dat het overgrote deel van de meldingen met een mindere bezetting dan deze zes personen opgelost kunnen worden (circa 85% van de gevallen, zoals ook op pagina 5-12 genoemd).
- Het vraaggericht gaan uitrukken is op zich een goed idee om effectief en efficiënt op te gaan treden.
- De wet (in het besluit) stelt echter wel voorwaarden aan het afwijken van de standaardbezetting. De onderbouwing van de afwijking kan gedaan worden in een risicoinventarisatie- en evaluatie (RI&E). In de oplegnotitie van de directeur brandweer is op pagina 5/7 opgenomen dat er voor de regio Gelderland Midden nog een warme RI&E wordt opgesteld

Visie Brandveilig leven

- De brandweer wil naast de aandacht en inzet bij het repressief optreden naar het voorkomen van brand, het verkorten van de ontdekkingstijd en het vergroten van de zelfredzaamheid. De repressie blijft op pijl: de opkomsttijden van de eerste brandweereenheid blijven in de voorstellen van het DRO dezelfde als in de huidige situatie. Daarnaast wil de VGGM binnen risicobeheersing meer aandacht gaan geven aan voorlichting en brandveilig leven.
- De uitwerking van deze visie van brandweerorganisatie op haar eigen takenpakket en haar functioneren in de maatschappij vraagt betrokkenheid van de financiers en opdrachtgevers van de brandweer: de gemeenten. Het is de vraag of de gemeenten de nieuwe aanpak (het nieuwe 'bedrijfsmodel') van de brandweer zullen 'accepteren' en daarvoor willen betalen.
- De speerpunten van brandweer Gelderland-Midden op het gebied van voorlichting liggen bij de basisscholen en de zorginstellingen. Is in het kader van een terugtrekkende overheid de 'opvoedende' karakter van brandveilig leven een overheidstaak? Hier dient het bestuur een antwoord op te geven en over te besluiten.

- In de visie wordt daarnaast een grotere verantwoordelijkheid gelegd bij burgers, bedrijven en partners. Er wordt een beroep gedaan op zelfredzame en geïnformeerde burgers en de eigen verantwoordelijkheid van de burgers en bedrijven. Het is de vraag of de burgers in de toekomst inderdaad voldoende zelfredzaam en geïnformeerd zullen zijn en een actieve houding ten aanzien van brandveiligheid zullen hebben.
- In onze visie blijft de overheid een belangrijke taak houden op het gebied van brandveiligheid. Burgers en bedrijven dienen in die zin niet aangesproken te worden op eigen verantwoordelijkheid, maar medeverantwoordelijk gemaakt te worden. Aan hen moet duidelijk gemaakt worden wat ze zelf kunnen doen op het gebied van brandveiligheid en het voorkomen van brand (dit is ook de inzet van het beleid!), maar in alle gevallen dient de overheid een vangnetfunctie te bieden. De overheid heeft de taak burgers te beschermen tegen de invloed en bedreiging van de omgeving en derden (buren). Ook als je als burger het voor jezelf goed hebt geregeld (zelfredzaam en de eigen verantwoordelijkheid genomen) kunnen bedreigingen van buiten blijven bestaan. Hierin heeft de overheid een taak.

Bijlage 2 Overzicht beschouwde documenten

- Memo 'Toekomstbestendige en robuuste repressieve brandweerorganisatie voor de komende 10 jaar, voorstellen voor scenario's' van directeur brandweer aan AB VGGM d.d. 20 oktober 2014
- Memo 'Rode draad in vragen/reacties vanuit de korpsen' van directeur brandweer aan AB VGGM d.d. 22 oktober 2014.
- Memo 'DRO' d.d. 14 november 2014 van directeur brandweer aan DB VGGM
- Rapportage 'Brandweerrisicoprofiel' definitief concept d.d. 18 september
- Visie 'Basisbrandweezorg' definitief concept d.d. 18 september
- Rapportage dekingsplan versie 0.4.
- Visie 'Specialistische taken' definitief concept
- Visie 'Paraatheid' definitief concept d.d. 6 oktober
- Visie 'Uitruk op maat' definitief concept
- Visie 'Brandveilig leven'
- Tabel 'overzicht TS, HV, RV, RTS huidig en nieuw scenario 3'
- Notitie 'Optimalisatie naar aanleiding van het aangepaste voorstel DRO vanuit VGGM met betrekking tot verzorgingsgebied brandweer gemeente Lingewaard (Cluster Zuid)
- Vragen en antwoorden vanuit de vier clusters (Noord, Oost, West en Zuid)

Extra documentatie van de VGGM naar aanleiding van de concept versie van deze notitie:

- Brief 'Beantwoording vragen Antea Group' van de VGGM gericht aan de drie burgemeesters met kenmerk 15.0123u001 d.d. 28 januari 2015
- Bijlagen behorende bij die brief:
 - o Kaarten behorende bij het brandweerrisicoprofiel
 - o Kaarten 'dekking opkomst RV', huidige situatie en situatie scenario 3
 - o Kaarten 'dekking wegen HV', huidige situatie en situatie scenario 2 en 3
 - o Diverse lijsten met aantallen adressen per normtijd en wel of niet gedekt (op tijd bereikt)
 - Adressen gedekt TS per gemeente
 - Adressen gedekt TS per kern
 - Adressen gedekt TS per post
 - Adressen per gemeente o.b.v. normtijd
 - Adressen per bevolkingskern
 - Opkomsttijd tweede TS per bevolkingskern
 - Wegen gedekt HV per post (max. snelheid > 60 kmh)
 - Wegen gedekt HV regionaal (max. snelheid > 60 kmh)
 - Adressen gedekt RV regionaal
 - Adressen gedekt RV per gemeente
 - Adressen gedekt RV per kern